

БУРГАСКИ ДЪРЖАВЕН УНИВЕРСИТЕТ „ПРОФ. Д-Р АСЕН ЗЛАТАРОВ“
ФАКУЛТЕТ ПО ОБЩЕСТВЕНИ НАУКИ

Утвърждавам:

Ректор:.....

проф. д-р С. Сотиров

КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА

на специалност:

**ПРЕДУЧИЛИЩНА ПЕДАГОГИКА И
ЧУЖД ЕЗИК**

образователно-квалификационна степен:

Бакалавър

професионално направление:

1.2. Педагогика

област на висше образование:

Педагогически науки

професионална квалификация:

**ПЕДАГОГ, ДЕТСКИ УЧИТЕЛ И
ДЕТСКИ УЧИТЕЛ ПО РАННО
ЧУЖДОЕЗИКОВО ОБУЧЕНИЕ**

Бургас

2026

I. ПРОФЕСИОНАЛНО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА ЗА ОБУЧЕНИЕ

Настоящата квалификационна характеристика е неразделна част от учебния план на бакалавърска програма „Предучилищна педагогика и чужд език“ и определя професионалната квалификация на специалиста с висше образование, придобил образователно-квалификационна степен „Бакалавър“ в област „Педагогически науки“, професионално направление 1.2. Педагогика.

За обучение за придобиване на ОКС „Бакалавър“ по специалност „Предучилищна педагогика и чужд език“ се приемат лица, които са завършили средно образование, осигуряващо им достъп до обучение във висши училища. Приемът е в съответствие със ЗВО, с Правилника за устройството и дейността на Университета и с Правилника за учебната работа, и се осъществява на базата на оценка от ДЗИ по български език и литература или оценка от състезателен изпит по български език и литература. Кандидат-студентите полагат изпит за проверка на говорните и комуникативните способности.

Квалификационната характеристика на Бакалавъра – детски учител и учител по ранно чуждоезиково обучение, придобил бакалавърска степен във Факултет по обществени науки при Бургаски държавен университет „Проф. д-р А. Златаров“, както и учебният план, който осигурява неговата подготовка, са съобразени със:

- *Закона за предучилищно и училищно образование, Обн., ДВ, бр. 79 от 13.10.2015 г., в сила от 1.08.2016 г.;*
- *Наредба № 15 от 22 юли 2019 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти (Обн., ДВ, бр. 61 от 2.08.2019 г., изм. и доп. ДВ, бр. 101 от 27.11.2020 г.);*
- *Наредба за държавните изисквания за придобиване на професионална квалификация „учител“, в сила от учебната 2017/2018 г. (Приета с ПМС № 289 от 07.11.2016 г., Обн. ДВ. бр.89 от 11 ноември 2016 г., изм. и доп. ДВ. бр.105 от 18 декември 2018 г., изм. и доп. ДВ. бр.10 от 5 февруари 2021 г.);*
- *Закона за висше образование (ДВ, бр.112/ 27.12.1995 г., изм. и доп., бр. 98 от 27.11.2018 г., в сила от 27.11.2018 г.; изм. и доп., бр. 17 от 25.02.2020 г.);*
- *Наредбата за държавните образователни изисквания за придобиване на висше образование за образователно-квалификационна степен „бакалавър“, „магистър“ и „специалист“ (Приета с ПМС № 162 от 23.07.2002 г., обн., ДВ, бр. 76 от 6.08.2002 г., в сила от 6.08.2002 г., попр., бр. 85 от 5.09.2002 г., доп., бр. 79 от 5.09.2003 г.);*
- *Правилника за устройство и дейността на Бургаски държавен университет „Проф. д-р А. Златаров“*
- *Правилника за учебната дейност на Университета.*

1. ЦЕЛ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ПРОГРАМАТА

Цел на обучението в професионално направление 1.2 Педагогика, образователно-квалификационна степен „БАКАЛАВЪР“ по специалност „Предучилищна педагогика и чужд език“ е подготовката на педагози – детски учители, с професионални компетенции за организация и управление на образователната среда в детската градина; използване на съвременни форми, методи и средства за обучение и възпитание на децата в детската градина; прилагане на актуални подходи за педагогическа и

психологическа подкрепа на деца в институционална образователна среда; действие в проблемни ситуации и вземане на творчески решения.

Описаната професионална квалификация ще им позволи успешна реализация в образователната сфера – в областта на предучилищното образование, както и в сферата на неформалната педагогическа дейност.

Поставената **цел** е в пълно съответствие с **мисията** на Университета за подготовка на специалисти с висше образование и отговаря на **функцията** на Факултета по обществени науки за подготовка на специалисти в областта на педагогическите науки.

За реализирането на поставената **цел** е необходимо успешното решаване на следните основни задачи:

- Усвояване на знания и умения в специализираните дисциплини в учебния план;
- Изграждане на подход и стил в самостоятелната работа по поддържане и повишаване на квалификацията в областта на определени педагогически направления; умение за защита на идея или проект, при което да се уважава опонента като специалист и личност.

2. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

Бакалавърска степен се придобива след обучение в осем семестъра (240 кредита) в редовна или задочна форма на обучение. Всяка учебна година е от по два семестъра и 30 учебни седмици. Продължителността на академичния час е 45 минути.

Обучението по програмата е организирано в лекционни курсове, семинарни и практически упражнения. Задължителните дисциплини са обособени в три цикъла: общопрофилиращи, педагогически и методически. Предвидена е и задължителна дисциплина от психологическия цикъл. Към всеки цикъл са предложени списъци с избираеми дисциплини. Включен е блок с дисциплини за формиране и надграждане на чуждоезиковите знания на студентите. Студентите избират чужд език между английски, немски, руски и френски. Езиковото обучение се осъществява под формата на практически упражнения. Формират се знания по методика на ранното чуждоезиково обучение. Учебният план съдържа списъци и с факултативни дисциплини, които дават възможност да се добавят допълнителни общоразвиващи компетенции към профила на специалиста. Съдържателно и структурно, задължителните, избираемите и факултативните дисциплини, осигуряват фундаментална, тясно-профилираща и специализирана подготовка с оглед придобиване от завършващите на бакалавърска степен по педагогика със специфична квалификация.

Целта на дисциплините от общопедагогическия цикъл е да се формират базисни професионално-педагогически компетентности за историческите основи на българското образование, актуалните образователни подходи и възпитателните аспекти на педагогическите дейности в детската градина, психологическите измерения на педагогическата дейност, диагностика и оценяване на резултатите от учебно-възпитателната дейност. Подборът и съдържанието на дисциплините отразява актуалните интерпретации и най-новите достижения на педагогическата наука по темите, отразени в учебното съдържание.

Дисциплините от методическия цикъл осигуряват тясно специализираща и профилираща подготовка по отношение на различните образователни направления, предвидени за изучаване в детската градина. В този цикъл е наблегнато на практическата подготовка (практически упражнения), тъй като „тренирането“ на професионални умения е водещо.

Разпределението на избираемите дисциплини в отделните списъци е съобразено с възможността да се добавят нови, по-тесни, компетенции към профила на специалиста, като му се даде възможност да избира, в коя насока да задълбочи теоретичната и практико-приложната си подготовка с оглед интересите и бъдещата си реализация.

Факултативните учебни дисциплини дават възможност за получаване на знания и умения от специфични научни области в съответствие с интересите на студентите.

Практическата подготовка на студентите се осъществява в три форми – хоспитиране, текуща педагогическа практика и стажантска практика.

3. МЕТОДИ И РЕСУРСИ НА ОБУЧЕНИЕ

Целите на обучението в бакалавърската програма се постигат с прилагането на актуални методи, форми и средства.

- Методи на обучение:
 - Лекция;
 - Дискусия;
 - Дебат;
 - Работа с информационни източници – специализирана литература, електронни ресурси, интернет-източници;
 - Работа по проект и изследователска задача;
 - Демонстрация;
 - Симулация;
 - Ролеви игри.
- Форми на обучение:
 - Работа в малка група.
 - Самостоятелна работа;
 - Семинар;
 - Тренинг;
- Средства на обучение (образователни ресурси):
 - Образователни комплекти
 - Съвременни технологични средства – компютърни системи, интерактивна дъска;
 - Мултимедийни ресурси;
 - Учебни филми.

4. ОЦЕНЯВАНЕ НА ЗНАНИЯТА НА СТУДЕНТИТЕ

Проверката и оценката се осъществява съобразно изискванията на учебния план и включва текущ и/или заключителен семестриален контрол. Формите на контрол, избрани от преподавателя, са отразени в съответната учебна програма. Оценка се дава по шестобалната система с присъждане на кредити. Кредити се присъждат след успешно издържан изпит (над Среден 3.00)

Текущият контрол включва следните методи:

- Тест;
- Изследване и защита на теза (курсов проект);
- Беседа;
- Реферирание на научни текстове и др.

Заклучителният контрол представлява полагане на изпит или текуща оценка.

5. ДИПЛОМИРАНЕ

Формата на дипломиране за специалността е държавен практико-приложен изпит в детската градина, писмен държавен изпит по педагогика и психология и писмен държавен изпит по методика на обучението в детската градина.

Изпитите се провеждат от избрана от Факултетния съвет изпитна комисия. В състава на всяка изпитна комисия, определена със заповед на ректора, задължително се включват хабилитирани преподаватели от висшето училище и учител/и-наставник/ци, под чието ръководство е провеждана стажантската практика.

Професионалната квалификация „учител“ се удостоверява с дипломата за придобита образователно-квалификационна степен „Бакалавър“ на висше образование.

II. КВАЛИФИКАЦИОНЕН СТАНДАРТ

Компетентностите за придобиване на професионална квалификация „детски учител, детски учител по ранно чуждоезиково обучение“ са обособени в следните групи:

1. Образователна среда
2. Педагогическо взаимодействие с децата
3. Лидерство
4. Работа с родителите и семейната общност
5. Възпитателна работа
6. Работа в мултикултурна и приобщаваща среда
7. Ранно чуждоезиково обучение

Компетентностите, свързани с организацията и управлението на образователната среда в детската градина включват знания, умения и отношения за:

- Влиянието на средата върху всяко дете;
- Възможностите за трансформиране на средата в методически центрове за дейности;
- Прилагане на игрови подход при разработване и реализиране в практиката на педагогически ситуации;
- Създаване на богата на технологии среда и работа с децата в условия на дистанционно взаимодействие;
- Използването на разнообразни методи и форми на педагогическо взаимодействие;
- Прилагането на съвместно учене с тематични връзки между различните образователни направления;
- Създаването на приобщаваща среда в детската градина;
- Възможностите за осъществяване на връзки с културни, спортни и други обществени организации извън детската градина.

Компетентностите, свързани с педагогическо взаимодействие с децата в детската градина включват знания, умения и отношения за:

- цялостното развитие на детската личност – личностни компетенции, когнитивно, двигателно и емоционално развитие;
- индивидуално общуване с детето в хода на педагогическото взаимодействие;
- възможностите за осъществяване на взаимодействие в условия на дистанционно общуване;

- възможности за дейности извън детската градина.

Компетентностите, свързани с лидерството в детската градина включват знания, умения и отношения за:

- теоретични постановки на образователното лидерството;
- личностната мотивация, подходите и тактиките за оказване на влияние;
- същност, разработване и прилагане на иновативни образователни практики в групата в детската градина или училището;

Компетентностите, свързани с работа с родителите и семейната общност в детската градина включват знания, умения и отношения за:

- родителите и семейната общност като партньор на образователната институция;
- социокултурния статус и професиите на родителите и семейната общност;
- информиране на родителите и семейната общност за цялостното развитие на техните деца;
- влиянието на семейната среда върху развитието и възпитанието на детето;
- семейството – видове, култура, взаимоотношения;
- дигиталните компетенции в семействата на децата и възможностите за използване на дигитални технологии в условията на синхронно обучение в електронна среда от разстояние;
- подходи, форми, методи за взаимоотношения със семейната общност.

Компетентностите, свързани с възпитателната работа в детската градина включват знания, умения и отношения за:

- възможности за личностно развитие на всяко дете;
- модели на педагогическа възпитателна среда;
- сътрудничество в областта на възпитателна работа с родителите и представителите на семейната общност;
- възможности за разработване и прилагане на дигитални ресурси за работа с децата с възпитателно-образователен характер, вкл. в условия на синхронно обучение в електронна среда от разстояние;
- прилагане на възпитателни модели съвместно с родителите на децата и семейната общност.

Компетентностите, свързани с работата в мултикултурна и приобщаваща среда в детската градина включват знания, умения и отношения за:

- поведенческите модели на деца от различни социокултурни общности;
- педагогическа толерантност;
- развитие на критическо мислене чрез възможности за изразяване на различни гледни точки и формиране на уважение към тях;
- осигуряването на равен достъп до качествено образование за всички деца;
- разработване и използване на дигитални ресурси за работа с децата и работа с медиатор или педагогически специалисти при необходимост в условия на обучение в дистанционен формат;
- синергия между националната и европейската идентичност;
- нормативната регламентираност на осъществяването на приобщаващото, интеркултурното и гражданското образование;

- взаимодействие с деца с различни физически и познавателни особености, с различен произход и социокултурна принадлежност;

Компетентностите, свързани с ранното чуждоезиково обучение в детската градина включват знания, умения и отношения за:

- актуални подходи за усвояване на чужд език от децата;
- прилагане на игрови подходи в чуждоезиковото обучение;
- осъществяване на педагогическо взаимодействие на чужд език в детската градина.

Формирането на тези компетентности става в хода на обучение в задължителни дисциплини от профилиращи педагогически и методически дисциплини, и избираеми, и факултативни дисциплини (Приложение 1).

III. ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ И ДОПЪЛНИТЕЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ

Бакалавърът с квалификация „Педагог – детски учител и детски учител по ранно чуждоезиково обучение“ може да се реализира в системата на образованието и образователни центрове извън сферата на формалното образование като:

- учител в детска градина;
 - учител в детска градина по ранно чуждоезиково обучение;
 - учител в подготвителна група в училище;
 - ръководител (директор/помощник директор) на детска градина, центрове за подкрепа на личностното развитие (ЦПЛР) и други помощни звена в сферата на образованието;
 - експерт в общински отдел „Образование“;
 - експерт по предучилищно образование в РУО;
 - организатор на дейности за деца в учебно-възпитателни и развлекателни центрове.
- учител в езикови школи за деца.

Завършилите бакалавърска степен педагози могат да продължат образованието си в:

- Образователно-квалификационна степен „Магистър“ и образователна и научна степен „Доктор“;
- В различни форми на квалификация и продължаващо обучение.

Настоящата квалификационна характеристика е приета на заседание на ФС на ФОН, Протокол 17 / 10.06.26 и утвърдена на заседание на Академичен съвет, протокол 62 / 18.06.26г.

Приложение 1.

Компетентности за придобиване на квалификация „детски учител“							
дисциплини	група 1. Образователна среда	група 2. Педагогическо взаимодействие в ДГ	група 3. Лидерство	група 4. Работа с родителите и семейната общност	група 5. Възпитателна работа	група 6. Работа в мултикултурна среда	група 7. Ранно чуждоезиково обучение
задължителни дисциплини							
Педагогика I част – Основи на педагогиката	X		X	X	X	X	
Въвеждащо хоспитиране в ДГ	X						
Обща, възрастова и педагогическа психология	X	X	X	X	X	X	
ИКТ в обучението и работа в дигитална среда	X	X		X	X		X
Основи на математиката	X						
Педагогика I част – Основи на педагогиката	X	X	X	X	X	X	
Чужд език по списък I							X
Литература за деца	X	X					
Физическо възпитание и спорт	X						
Педагогика II част – История на педагогиката	X		X				
Педагогика III част – Теория на възпитанието	X		X	X	X	X	
Предучилищна педагогика	X	X	X	X	X		
Съвременен български език	X						
Семейна педагогика				X	X	X	
Педагогически технологии на играта	X	X			X		
Методика на формиране на елементарни математически представи	X	X					
Развиване на ключови компетентности по математика в ДГ	X	X	X				
Хоспитиране в ДГ (МФЕМП)	X	X			X		
Лингвистични особености при усвояване на чужд език		X					X
Методика на обучението по български език и литература в ДГ	X	X					
Развиване на езикови компетентности в ДГ и НУ	X	X	X		X		

Хоспитиране в ДГ (МОБЕЛ и МОМузика)	X	X			X		
Изкуствен интелект в образованието		X					
Методика на музикалните дейности в ДГ	X	X					
Развиване на културни компетентности чрез музика в ДГ	X	X	X		X		
Методика на обучението по околна среда в ДГ	X	X					
Развиване на природонаучни и социални компетентности в ДГ	X	X	X		X		
Метод. на обучението по изобразително изкуство в ДГ	X	X					
Развиване на културни компетентности чрез изобразително изкуство в ДГ	X	X	X		X		
Хоспитиране в ДГ (МООколен свят и МОИИ)	X	X			X		
Приобщаващо образование	X	X	X		X	X	
Педагогика на ранното детство					X		
Литература за деца (на чуждия език)		X					X
Методика на обучението по чужд език в ДГ	X	X					X
Развиване на чуждоезикови компетентности в ДГ	X	X	X		X		X
Методика на физическата култура в ДГ	X	X					
Развиване на здравни компетентности чрез физическа активност и спорт в ДГ	X	X	X		X		
Методика на дейностите по конструиране и технологии в ДГ	X	X					
Развиване на конструктивно-творчески компетентности в ДГ	X	X	X		X		
Хоспитиране в ДГ (МОЧЕ, МОФК, МОДКТ)	X	X			X		
Педагогическа диагностика	X	X					
Социално-емоционално образование в ДГ	X	X			X		
Педагогическа анимация в ДГ	X	X		X	X		
Разработване на дигитални ресурси за работа с деца и родители в дистанционна форма	X	X		X	X	X	
Стажантска практика	X	X	X	X	X	X	X
Защита при бедствия	X						

Избираеми дисциплини							
ИД по списък 1							
Английски език	X	X					X
Руски език	X	X					X
Немски език	X	X					X
Френски език	X	X					X
ИД по списък 2							
Превенция и справяне с агресивно поведение в ДГ	X				X		
Психология на общуването			X	X	X		
Антисоциални тенденции при деца от ПУВ				X	X		
Работа с деца с обучителни трудности		X		X	X		
Педагогика на девиантното поведение				X	X		
ИД по списък 3							
Екипна работа в ДГ	X	X	X		X		
Организация на образователната среда в ДГ	X		X				
Образование по метода Монтесори	X	X					
Методика на възпитателната работа	X	X			X		
Взаимодействие между образ. и социални институции	X		X			X	
Образователна медиация	X	X	X	X		X	
ИД по списък 4							
Управление на взаимоотношенията в образователна среда	X		X	X	X		
Комуникативни умения в образователна среда			X	X	X		
Лидерство в образованието		X	X	X			
Управление на образователни институции	X		X	X			
Педагогическо взаимодействие в мултикултурна среда						X	
Взаимодействие със семейството на деца от ПУВ				X	X		
ИД по списък 5							
Мултимедийни ситуации за ДГ	X	X					
Използване на интерактивни хардуерни и софтуерни технологии в ДГ	X	X			X	X	
Работа с образователен софтуер в ДГ	X	X			X	X	
Електронно портфолио на учителя	X						

Използване на облачни технологии в образователния процес	X	X	X		X		
Разработване на дидактични ресурси за работа с интерактивна дъска в ДГ	X	X			X	X	
ИД по списък 6							
Музикален инструмент		X		X	X		
Музиката в празниците и развлеченията в ДГ	X	X		X	X		
Музикален фолклор в ДГ	X	X		X	X		
Музика в мултикултурна среда		X		X	X		
Музика за деца		X		X	X		
Вокални и инструментални техники		X		X	X		
ИД по списък 7							
Словесно-изпълнителска дейност		X		X	X		
Творчески техники при работа с лирически произведения в ДГ		X		X	X	X	
Литературно обучение в мултикултурна среда		X			X	X	
Алтернативни технологии на езиковото развитие на детето		X		X	X		
ИД по списък 8							
Детско конструктивно творчество	X	X		X	X		
Изобразително-пластична култура в ДГ	X	X		X	X		
Приложни декоративни дейности в ДГ	X	X		X	X		
Неконвенционални художествени форми в образователна среда	X	X			X		
Калиграфското изкуство в педагог практика		X			X		
ИД по списък 9							
Мини спорт в ДГ	X	X		X	X		
Спортна анимация	X	X		X	X		
Нетрадиционни форми по ФВС в ДГ	X	X		X	X		
Ритмични упражнения и танци	X	X		X	X		
Физическа култура и спорт при деца различни физически и познавателни способности	X	X		X	X	X	
Мажоретни спортни дисциплини в ДГ	X	X		X	X		
ИД по списък 10							
Дейности по избор в ДГ	X	X			X		
Игрови модели за интелектуално и личностно развитие на детето	X	X	X		X	X	
Методика на възпитателната работа	X	X			X		

Работа по тематични познавателни проекти в ДГ	X	X		X	X		
Организация на образователната среда в ДГ	X		X				
Приемственост между детската градина и началното училище	X		X				
Прилагане на STEM подход в ДГ	X	X		X	X		
ИД по списък 11							
Гражданско образование	X		X	X	X	X	
Дигитална компетентност и дигитална креативност	X	X		X	X	X	
Разработване на уроци за обучение в електронна среда	X	X		X	X	X	
Здравно и екологично образование	X	X		X	X		
Приобщаващо образование за деца и ученици със специални образователни потребности	X	X		X	X	X	
Ерготерапия в приобщаващото образование	X	X			X	X	
факултативни дисциплини							
чужд език – ниво 1, 2, 3		X					X
Анализ и възприемане на художествена творба		X			X		
Социално-педагогическо консултиране на деца – жертви на насилие	X				X		
Корекционно-възпитателни дейности с деца в риск	X			X	X	X	
Интернет технологии в познавателния процес	X	X		X	X		
История на България					X		
История на религиите					X	X	
чужд език – ниво 1, 2, 3		X					X
Дейности с нови изобразителни техники и природни материали по ИИ	X	X		X		X	
Невербална комуникация в обучението на деца	X						
Стратегии за справяне с детския гняв	X	X		X	X		
Педагогика на девиантното поведение	X	X		X	X		
Игри при усвояване на чужд език в ДГ	X	X			X		X
Взаимодействие между образователни и социални институции	X		X		X	X	

Културно-историческо наследство и краезнание					X		
История и култура на европейските народи					X	X	